

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Eliščino nábřeží 465, 500 03 Hradec Králové 3
+420 495 512 391, +420 495 512 392
info@muzeumhk.cz
www.muzeumhk.cz

- **Mgr. Petr Čechák, Ph.D.**
p.cechak@muzeumhk.cz
+420 702 254 953
specializace: doba kamenná
- **PhDr. Miroslav Novák, Ph.D.**
m.novak@muzeumhk.cz
+420 603 188 845
specializace: doba bronzová
- **Mgr. Pavel Horník**
p.hornik@muzeumhk.cz
+420 734 836 764
specializace: doba laténská, doba římská
a stěhování národů
- **Mgr. Radek Bláha**
r.blaha@muzeumhk.cz
+420 603 114 104
specializace: středověk a raný novověk
- **Mgr. Petra Sehnoutková**
p.sehnoutkova@muzeumhk.cz
+420 606 082 574
specializace: středověk a raný novověk

Regionální muzeum a galerie v Jičíně

Valdštejnovo náměstí 1, 506 01 Jičín
+420 493 532 204
muzeumhry@muzeumhry.cz
www.muzeumhry.cz

- **Mgr. Radek Novák**
+420 608 212 881
novak@muzeumhry.cz

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
+420 494 534 450
moh@moh.cz
www.moh.cz

- **PhDr. Martina Beková**
+420 494 534 450, +420 721 857 687
bekova@moh.cz

Muzeum Náchodska

Masarykovo náměstí čp. 1, 547 01 Náchod
+420 491 423 248
sekretariat@muzeumnachodska.cz
www.muzeumnachod.cz

- **Mgr. Jan Košťál**
+420 604 134 241
kostal@muzeumnachodska.cz

Muzeum Podkrkonoší v Trutnově

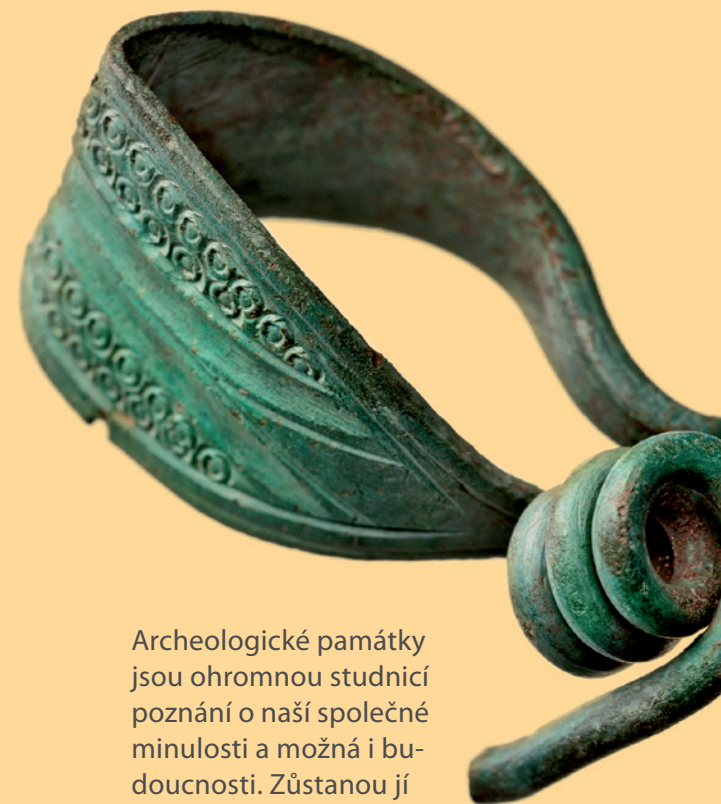
Školní ul. 150, 541 01 Trutnov
+420 499 811 897
muzeum@muzeumtrutnov.cz
www.muzeumtrutnov.cz

- **Mgr. Ondřej Tůma**
tuma@muzeumtrutnov.cz
+420 723 948 756

Jak nalézat a neničit?

**Detektorový průzkum
archeologického dědictví
Královéhradeckého kraje**

Archeologické památky jsou ohromnou studnicí poznání o naší společné minulosti a možná i budoucnosti. Zůstanou jí jedině tehdy, vydáme-li se cestou spolupráce, vzájemného respektu a důvěry...

Kdo by nechtěl nalézt poklad? Když se tak opravdu stane, není to jen velké štěstí, ale i velká odpovědnost. Odpovědnost k památce, která přečkala v zemi stovky i tisíce let, odpovědnost k naší společné kolektivní paměti i odpovědnost k vlastnímu svědomí. Už ve středověku držel král regál, tedy přednostní právo na všechny poklady ukryté v zemi. Toto právo převzal v moderní Evropě stát nebo jeho samosprávné části. Dnes jsou tyto památky **společným dědictvím nás všech** a jsou ukládány do veřejných muzejních sbírek. I když ani muzejní sbírky nebyly v minulosti ušetřeny různých živelních pohrom nebo kriminálních činů, přesto je v nich šance, že se těmito památkami budou moci těšit i další generace a čerpat z nich poučení, jistě nejvyšší.

Detektorový průzkum dnes patří k velmi rozšířenému způsobu trávení volného času a cestou, jak si vyčistit hlavu od každodenních starostí. Použití detektoru kovů samo o sobě není nezákonné. **V rozporu se zákonem je cílené vyhledávání archeologických památek**, není-li k tomu člověk oprávněn, a zejména pak zamlčení jejich nálezu. „Regál na poklady“ získal moderní podobu oprávnění k provádění archeologických výzkumů. Má to dobrý důvod. Objev zcela nového naleziště nebo historicky významného předmětu, který doplní skládačku naší minulosti, je bezpochyby velkým přínosem. Je ovšem jen malý krůček od objevu historické hodnoty k jejímu zničení z nevědomosti. Záleží na tom, jak se nálezy zachová. Proto nyní profesionální archeologové podávají ruku ke spolupráci všem, komu není naše kulturní dědictví lhostejné.

Dobrovolný spolupracovník má široké pole působnosti, kde může uplatnit svou zdatnost s detektorem kovů i bez něj. Čeká na něj sféra průzkumů krajiny a objevování nových lokalit, protože profesionálních archeologů je málo a většinou jsou plně vytíženi záchranou památek na stavbách, správou sbírek a dalšími povinnostmi. Smyslem hry je užít si zábavu a vzrušení, přispět ke společnému bohatství památek a poznání, a přitom nenadělat bez zlého úmyslu nenapravitelnou škodu. Chce to jen být dopředu domluveni, **hrát férově a dodržovat pravidla – na obou stranách.**

Zatímco v ornici se předměty po staletí převracejí, posouvají a pomalu, ale jistě ničí, takže jejich odebrání může být často spíš záchranou, v lese nebo hlouběji pod proorávanou vrstvou ornice je to jiné. Tam se předměty **dochovaly v původních souvislostech.** Ty dávají nálezu nesrovnatelně vyšší historickou vypovídací hodnotu. To ovšem jen v případě, že se přesné místo nálezu podaří správně zachytit a původní souvislosti v zemi zdokumentovat. Výzkum musí mít předem promyšlenou metodu a záměr. **Neodborné vyhrabání nálezu ho vždy znehodnotí** a část příběhu minulosti se tak navždy ztratí. Správně odhadnout všechny okolnosti už nějaký cvik vyžaduje. Proto musí archeolog studovat, a dobrovolný spolupracovník by měl absolvovat aspoň základní školení, aby pak v terénu nezaváhal. Nikdo učený z nebe nespádl, ale **včasná konzultace** s odborníkem může zachránit mnohé.

Jak předejít zbytečným ztrátám? Nezbytným minimem je fotografie místa nálezu, jeho souřadnice a údaj o hloubce nálezu. Čím víc údajů, tím lépe. I dobře míněné pokusy o domácí očistu nebo dokonce konzervaci mohou skončit zničením jemné výzdoby nebo zbytků dřeva či látek, v nichž byl předmět kdysi obalen a které by v laboratoři vydaly unikátní svědectví. **Základem je vždy včasný kontakt archeologa.** Většina z nich se spolupráci nebrání. Není třeba se toho obávat. Pokud se podaří vybudovat vzájemnou důvěru, je poctivě míněná spolupráce vždy vítána.

A na závěr? Ani sebelepší metoda, ani velký přínos pro vědecké poznání nenahradí prostou lidskou slušnost a **ohleduplnost k právům druhého a respekt k zákonům.** Nejen památkovému. I když je pohyb volnou krajinou zaručen právem, je třeba dbát na to, aby nevznikala škoda na zasetých plodinách, aby majitel či uživatel pozemků věděl a souhlasil s pohybem větších skupin a zásahy pod zem, a aby bylo zkoumané místo uvedeno **do původního stavu.**

Pomozte při odhalování naší společné minulosti, jen tak můžeme přispět k lepší budoucnosti!

www.muzeumhk.cz/detektory.html